

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.9.2008
COM(2008) 572 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**σχετικά με τη δεύτερη περιοδική επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της καθολικής
υπηρεσίας σε δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σύμφωνα με το άρθρο
15 της οδηγίας 2002/22/ΕΚ**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**σχετικά με τη δεύτερη περιοδική επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της καθολικής
υπηρεσίας σε δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σύμφωνα με το άρθρο
15 της οδηγίας 2002/22/ΕΚ**

1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά τη δεύτερη περιοδική επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας, όπως απαιτείται από το άρθρο 15 της οδηγίας για την καθολική υπηρεσία¹ (εφεξής η οδηγία). Περιλαμβάνει επίσης γενικότερο προβληματισμό όσον αφορά το ρόλο της καθολικής υπηρεσίας στην αντιμετώπιση ευρύτερων προκλήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο – ιδίως της εξασφάλισης πρόσβασης σε ευρυζωνικές επικοινωνίες – για να εγκαινιαστεί ο διάλογος σχετικά με τη δυνατή μελλοντική πολιτική.

2. ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

2.1. Εισαγωγή

Στην ΕΕ, καθολική υπηρεσία στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (ηλ-επικοινωνίες), όπως ορίζεται σήμερα, σημαίνει εξασφάλιση της ικανοποίησης όλων των αιτημάτων για παροχή των υπηρεσιών που είναι απαραίτητες για τη συμμετοχή στην κοινωνία και που ήδη διατίθενται στη μεγάλη πλειονότητα των πολιτών, είτε από την αγορά ή – σε περίπτωση αποτυχίας της αγοράς – με παρέμβαση του δημοσίου.

Η καθολική υπηρεσία ορίζεται στην οδηγία ως ελάχιστο σύνολο υπηρεσιών ηλ-επικοινωνιών που είναι διαθέσιμο σε όλους τους τελικούς χρήστες έπειτα από εύλογο αίτημα, σε προσιτή τιμή και καθορισμένη ποιότητα, ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη γεωγραφική θέση στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους.

Η οδηγία περιλαμβάνει τέσσερα επιμέρους στοιχεία όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας²:

- πρόσβαση σε σταθερή θέση για πραγματοποίηση και λήψη τοπικών, εθνικών και διεθνών τηλεφωνικών κλήσεων, τηλεομοιοτυπικών επικοινωνιών και διαβίβασης δεδομένων, με ρυθμό δεδομένων που να επιτρέπει λειτουργική πρόσβαση στο Διαδίκτυο (Ιντερνετ)·
- διάθεση στους τελικούς χρήστες ενός τουλάχιστον πλήρους καταλόγου συνδρομητών και μιας πλήρους τηλεφωνικής υπηρεσίας πληροφοριών καταλόγου που περιλαμβάνει όλους τους συνδρομητές που επιθυμούν να συμπεριληφθούν·

¹ Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

² Κεφάλαιο II.

- διάθεση κοινόχρηστων τηλεφώνων· και
- ειδικά μέτρα που εξασφαλίζουν την πρόσβαση και την οικονομική προσιτότητα των διαθέσιμων στο κοινό τηλεφωνικών υπηρεσιών για χρήστες με αναπηρίες ή με ειδικές ανάγκες, καθώς και για χρήστες με χαμηλό εισόδημα.

Η διατύπωση «πρόσβαση σε σταθερή θέση» αναφέρεται στην πρώτη κατοικία του τελικού χρήστη^{Error! Bookmark not defined.} (όπου διάφορα μέλη του νοικοκυριού θα μπορούν να μοιράζονται τη σύνδεση), και όχι σε απαίτηση να χρησιμοποιούν οι φορείς εκμετάλλευσης τεχνολογία σταθερών επικοινωνιών· δεν θα πρέπει δηλαδή να υπάρχουν περιορισμοί ως προς τα τεχνικά μέσα – ενσύρματα ή ασύρματα – με τα οποία παρέχεται η σύνδεση. Από την άλλη πλευρά, η καθολική υπηρεσία δεν καλύπτει την ατομική κινητικότητα (πρόσβαση σε οποιαδήποτε θέση).

Η αναφορά σε επικοινωνίες δεδομένων με ρυθμούς δεδομένων που να επιτρέπουν λειτουργική πρόσβαση στο Ίντερνετ έχει καταρτιστεί³ ως απαίτηση που περιορίζεται σε μια μόνο σύνδεση στενοζωνικού δικτύου⁴, η οποία θα πρέπει να είναι σε θέση να υποστηρίζει επικοινωνίες δεδομένων με ρυθμό⁵ επαρκή για την πρόσβαση σε επιγραμμικές υπηρεσίες, όπως αυτές που παρέχονται μέσω του δημόσιου Διαδικτύου. Αυτό θα πρέπει να επιτρέπει ικανοποιητική πρόσβαση στο Διαδίκτυο, και αφετέρου στα κράτη μέλη να μπορούν να απαιτούν αναβάθμιση της σύνδεσης στο επίπεδο που απολαύει η πλειοψηφία των συνδρομητών.

Αυτή η ευέλικτη απαίτηση για την λειτουργικότητα της πρόσβασης στο Διαδίκτυο προβλέφθηκε ακριβώς για να επιτρέψει στις υπό ένταξη χώρες να εκμεταλλευτούν κινητές/ασύρματες τεχνολογίες για παροχή καθολικής υπηρεσίας σε μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού^{Error! Bookmark not defined.}.

Τα κράτη μέλη καλούνται να εξεύρουν τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την εγγύηση της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας, παρέχοντας σε όλες τις επιχειρήσεις την ευκαιρία εκτέλεσής της. Εάν η αγορά αδυνατεί να παράσχει τις υπηρεσίες αυτές, μπορούν να επιβάλλονται υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις για την παροχή τους με συγκεκριμένους όρους. Μέχρι στιγμής, δεκαέξι κράτη μέλη έχουν ορίσει φορείς παροχής καθολικής υπηρεσίας βάσει της οδηγίας, ενώ η Γερμανία και το Λουξεμβούργο δεν το έχουν πράξει, επικαλούμενες το γεγονός ότι η καθολική υπηρεσία παρέχεται ήδη από την αγορά⁶. Οι υπόλοιπες εννέα χώρες εξασφαλίζουν την καθολική υπηρεσία βάσει μεταβατικών ρυθμίσεων.

Ταμείο καθολικής υπηρεσίας μπορεί να συσταθεί εφόσον η εθνική ρυθμιστική αρχή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ένας καθορισμένος φορέας παροχής καθολικής υπηρεσίας αντιμετωπίζει αθέμιτη επιβάρυνση. Το σχετικό καθαρό κόστος μπορεί να χρηματοδοτηθεί είτε χρησιμοποιώντας δημόσιους πόρους υπό διαφανείς συνθήκες είτε με τη σύσταση κλαδικού ταμείου, στο οποίο πρέπει καταρχήν να συνεισφέρουν όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά. Επί του παρόντος, ταμεία καθολικής υπηρεσίας έχουν

³ Αιτιολογική σκέψη 8.

⁴ Δηλ. δεν επεκτείνεται στη χρήση τεχνολογίας ISDN, η οποία παρέχει δύο ή περισσότερες συνδέσεις που είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν ταυτόχρονα.

⁵ Στην αιτιολογική σκέψη 8 εξηγείται περαιτέρω ότι καθώς ο ρυθμός δεδομένων εξαρτάται επίσης από τις δυνατότητες του τερματικού εξοπλισμού του χρήστη, δεν ενδείκνυται επιβολή συγκεκριμένης ταχύτητας σε κοινοτική κλίμακα, παρά την αναφορά σε «ανώτατο όριο» 56 kbits/s.

⁶ Βλ. περαιτέρω, σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας, την 13^η έκθεση υλοποίησης, COM(2008) 153.

ενεργοποιηθεί σε πέντε κράτη μέλη, αλλά αποζημίωση καταβάλλεται μόνο στη Γαλλία, την Ιταλία και τη Ρουμανία.

Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αναθέσουν συμπληρωματικές υπηρεσίες πέραν του ελάχιστου συνόλου υπηρεσιών που ορίζει η οδηγία, αλλά κάθε περαιτέρω χρηματοδότηση που συνδέεται με αυτές, πρέπει να βαρύνει τα ίδια (π.χ. μέσω της γενικής φορολογίας) και όχι συγκεκριμένους συντελεστές της αγοράς.

Η Επιτροπή οφείλει ανά τριετία να επανεξετάζει το πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας, υπό το φως των τεχνολογικών, κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων, συνεκτιμώντας ιδιαίτερα την κινητικότητα και το ρυθμό των δεδομένων με βάση τις τεχνολογίες που χρησιμοποιεί η πλειονότητα των συνδρομητών. Στην οδηγία⁷ καθορίζονται ορισμένα θέματα που πρέπει να σταθμίζονται από την Επιτροπή όταν αποφασίζει εάν μια υπηρεσία πρέπει να περιληφθεί στο πεδίο εφαρμογής, και συγκεκριμένα κατά πόσο :

- μια μειονότητα καταναλωτών θα οδηγούνταν σε κοινωνικό αποκλεισμό εξαιτίας της μη χρήσης συγκεκριμένων υπηρεσιών που διαθέτει και χρησιμοποιεί η πλειονότητα, και
- η συμπερίληψη των υπηρεσιών αυτών θα συνεπαγόταν γενικό καθαρό κέρδος για όλους τους καταναλωτές, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτές δεν διατίθενται στο κοινό υπό συνήθεις εμπορικές συνθήκες.

Η πρώτη επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας κατά την περίοδο 2005-2006 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε ανάγκη να αλλάξει το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας, ιδίως για τις ευρυζωνικές και τις κινητές υπηρεσίες. Όσον αφορά τις τελευταίες, διαπιστώθηκε ότι οι ανοικτές και ανταγωνιστικές αγορές είχαν ως αποτέλεσμα ευρεία και οικονομικά προσιτή πρόσβαση για τους καταναλωτές. Όσο για την ευρυζωνική σύνδεση, το συνολικό ποσοστό του πληθυσμού της ΕΕ που χρησιμοποιεί σταθερές ευρυζωνικές επικοινωνίες δεν υποδηλώνει τη χρήση της υπηρεσίας από την πλειονότητα των καταναλωτών, επιτρέποντας το συμπέρασμα ότι οι ευρυζωνικές συνδέσεις δεν είχαν ακόμη καταστεί απαραίτητες για την κανονική συμμετοχή στην κοινωνία, με αποτέλεσμα η έλλειψη πρόσβασης να συνεπάγεται κοινωνικό αποκλεισμό⁸.

2.2. Κινητές επικοινωνίες

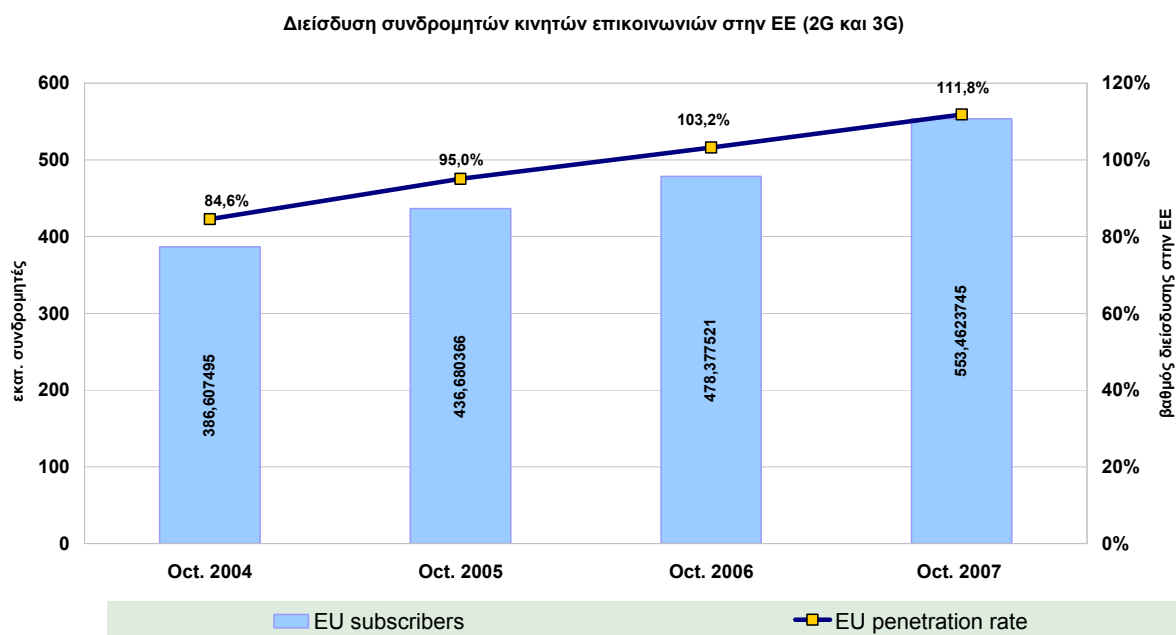
Κατά την πρώτη εξέταση διαπιστώθηκε ότι, με βάση τους εθνικούς όρους για άδειες κινητών επικοινωνιών, τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας (2G, δεύτερης γενιάς) στην ΕΕ των 25 καλύπτουν τουλάχιστον το 95% του πληθυσμού. Το ίδιο ισχύει και για τη σημερινή ΕΕ των 27.

Η χρήση κινητών αναπτύσσεται δυναμικά τα τελευταία χρόνια: ενώ στις αρχές του 2004 κατά μέσο όρο το 81% του πληθυσμού της ΕΕ των 25 χρησιμοποιούσε κινητές υπηρεσίες, η διείσδυση έφτασε τον Οκτώβριο του 2007 σε ποσοστό 112% του πληθυσμού της ΕΕ των 27. Όπως παρουσιάζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί, κατά τη διάρκεια της τριετούς περιόδου Οκτώβριος 2004 - Οκτώβριος 2007, η διείσδυση των κινητών επικοινωνιών ανά 100 κατοίκους αυξήθηκε περισσότερο από 27 ποσοστιαίες μονάδες.

⁷ Άρθρο 15 και παράρτημα V.

⁸ COM(2005) 203 και COM(2006) 163.

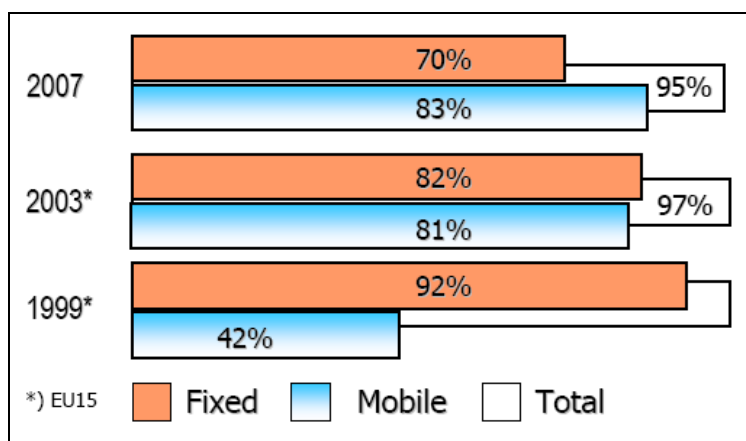
Διάγραμμα 1. Διείσδυση συνδρομητών κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής

Το συνολικό επίπεδο διείσδυσης στη χρήση κινητών (ανά 100 κατοίκους) αντιστοιχεί, στο τέλος του 2007, σε ποσοστό διείσδυσης νοικοκυριών στην ΕΕ 83% κατά μέσο όρο, όπως φαίνεται στο διάγραμμα 2. Στην ΕΕ των 15, το 83% των νοικοκυριών διαθέτει κινητό τηλέφωνο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό είναι 82% στην ΕΕ των 10 (με εξαίρεση τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία) και 78% στην ΕΕ των 12 (συμπεριλαμβανομένων της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας).

Διάγραμμα 2. Τηλεφωνική πρόσβαση στο σπίτι, % νοικοκυριών στην ΕΕ

Πηγή: έρευνες νοικοκυριών για τις ηλ-επικοινωνίες⁹

Από το διάγραμμα προκύπτει επίσης ότι εξαιτίας των λιγότερο ανεπτυγμένων σταθερών τηλεπικοινωνιακών υποδομών σε διάφορα νέα κράτη μέλη, η συνολική τηλεφωνική πρόσβαση των νοικοκυριών¹⁰ στην ΕΕ ήταν 95% στο τέλος του 2007, δηλαδή κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερη μετά τη διεύρυνση του 2004. Στην ΕΕ των 15, η συνολική τηλεφωνική πρόσβαση στο τέλος του 2007 ήταν 97%, ενώ στην ΕΕ των 10 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 91%.

Ολοένα και περισσότεροι χρήστες μετακινούνται από σταθερά προς κινητά τηλέφωνα, ενώ περίπου το 24% των νοικοκυριών της ΕΕ των 27 χρησιμοποιούν κατ' αποκλειστικότητα κινητά. Η αναλογία αυτή είναι σημαντικά υψηλότερη στα νέα κράτη μέλη (39%) από ό,τι στην ΕΕ των 15 (20%), με εξαίρεση τη Φινλανδία (61%) και την Πορτογαλία (48%).

Όπως διαπιστώθηκε και στην πρώτη ανακοίνωση σχετικά με την επανεξέταση, η κινητή τεχνολογία παρέχει εγγενώς τη δυνατότητα προσθήκης νέων συνδρομητών στο κινητό δίκτυο, με οριακό κόστος. Επιπλέον, τα κινητά προπληρωμένα πακέτα επιτρέπουν σε πελάτες με χαμηλό εισόδημα να έχουν βασική σύνδεση με το δίκτυο σε χαμηλές τιμές εισόδου και μεγαλύτερη δυνατότητα να ελέγχουν τις δαπάνες εκ των υστέρων από ό,τι οι συνδρομές. Κατά μέσο όρο, σχεδόν το 60% των συνδρομητών κινητών χρησιμοποίησαν το 2007 προπληρωμένα πακέτα κινητών επικοινωνιών, έναντι 40% των πελατών που πληρώνουν εκ των υστέρων. Μολονότι η προσιτότητα πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα των συγκεκριμένων εθνικών συνθηκών¹¹, διαπιστώνεται ότι ο ευρωπαίος καταναλωτής μπορεί πλέον, κατά μέσο όρο, να αγοράσει ένα μικρό καλάθι χρήσης κινητών υπηρεσιών πιο φθηνά (13,69 ευρώ μηνιαίως) από το κόστος μηνιαίας μίσθωσης σταθερής γραμμής (14,90 ευρώ)¹².

Συμπέρασμα: Η τελευταία αυτή ανάλυση επιβεβαιώνει το συμπέρασμα της πρώτης επανεξέτασης, ότι δηλαδή η ανταγωνιστική παροχή κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ έχει ως

⁹ Βλ. την τελευταία, ειδική έρευνα 274 του Ευρωβαρομέτρου που διεξήχθη στα τέλη του 2007, στην ηλε-διεύθυνση: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/library/ext_studies/index_en.htm

¹⁰ Νοικοκυριά με τουλάχιστον μια τηλεφωνική σύνδεση, σταθερή, κινητή ή και τα δύο.

¹¹ Άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας. Η οικονομική προσιτότητα εξετάζεται περαιτέρω στις ανακοινώσεις του 2005/2006 και στα σχετικά έγγραφα SEC(2005) 660 και SEC(2006) 445.

¹² Η δέσμη περιορισμένης χρήσης αναφέρεται σε μοντέλο χαρακτηριστικά χαμηλής κατανάλωσης εθνικών κινητών υπηρεσιών: φωνητικές κλήσεις και SMS. Βλ. COM(2008) 153.

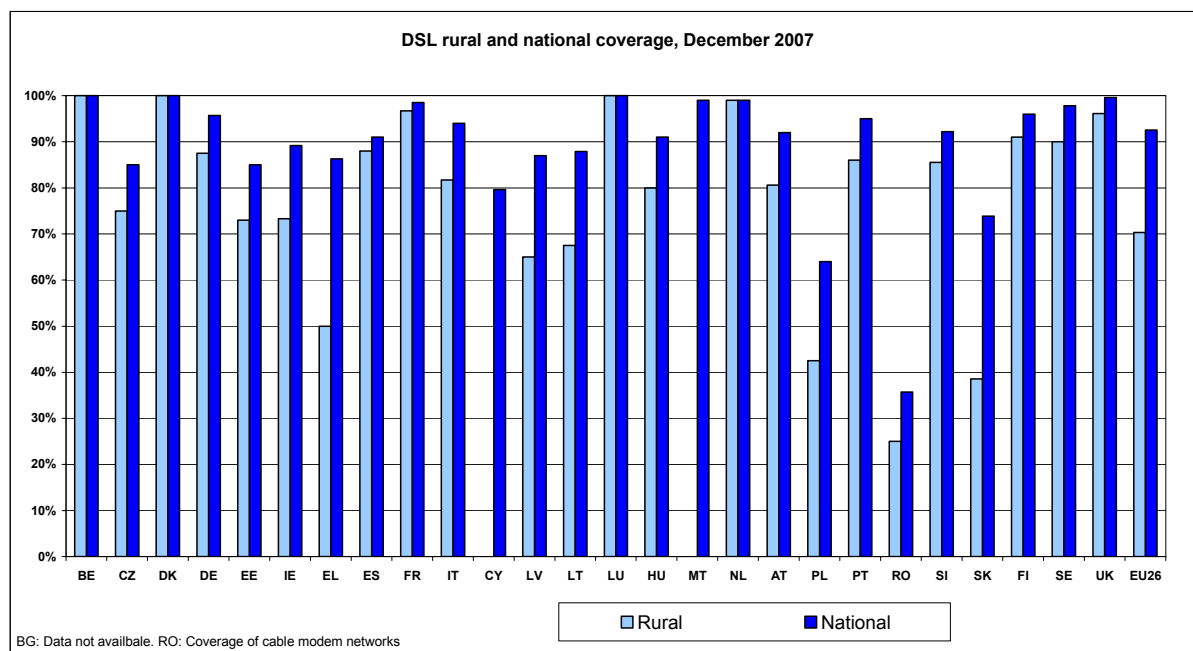
αποτέλεσμα την ύπαρξη καταναλωτών που ήδη διαθέτουν ευρεία και οικονομικά προσιτή πρόσβαση στις κινητές επικοινωνίες. Δεν επαληθεύονται επομένως οι εκτιμήσεις για την συμπερίληψη των κινητών επικοινωνιών στο πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας (όπως ορίζεται στο παράρτημα V της οδηγίας).

2.3 Ευρυζωνικές επικοινωνίες

Στην πρώτη επανεξέταση διαπιστώθηκε ότι στα μέσα του 2004 τα δίκτυα σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης κάλυπταν περίπου το 85% του πληθυσμού της ΕΕ των 15, ενώ η χαμηλότερη διείσδυση των σταθερών γραμμών στα νέα κράτη μέλη αποτελεί ένδειξη ότι η ευρυζωνική τεχνολογία ήταν διαθέσιμη σε σημαντικά μικρότερο ποσοστό του πληθυσμού τους. Τον Οκτώβριο του 2005 η αφομοίωση των ευρυζωνικών επικοινωνιών ανερχόταν σε ποσοστό 11,5% του πληθυσμού της ΕΕ.

Στα τέλη του 2007 τα σταθερά ευρυζωνικά δίκτυα DSL βρίσκονταν, κατά μέσο όρο, στη διάθεση του 93% του πληθυσμού της ΕΕ των 26, ενώ λίγες χώρες παρουσίαζαν υστέρηση (διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3. Κάλυψη σταθερών ευρυζωνικών δικτύων στην ΕΕ ως ποσοστό του πληθυσμού

Πηγή: IDATE, Δεκέμβριος 2007

Σημαντικός μοχλός για την ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων είναι ο ανταγωνισμός μεταξύ παράλληλων υποδομών (τηλεπικοινωνιακά και καλωδιακά δίκτυα), σε συνδυασμό με την αποτελεσματική εκ των προτέρων ρύθμιση της πρόσβασης. Τούτο αποτυπώνεται στα στοιχεία για την ευρυζωνική διείσδυση, από τα οποία προκύπτει μέση διείσδυση της χρήσης σταθερών ευρυζωνικών επικοινωνιών ανά 100 κατοίκους στην ΕΕ ύψους 20% τον Ιανουάριο του 2008, ενώ το ποσοστό παρουσιάζει σημαντική διακύμανση μεταξύ των κρατών μελών, από 7,6% στη Βουλγαρία έως 35,6% στη Δανία.

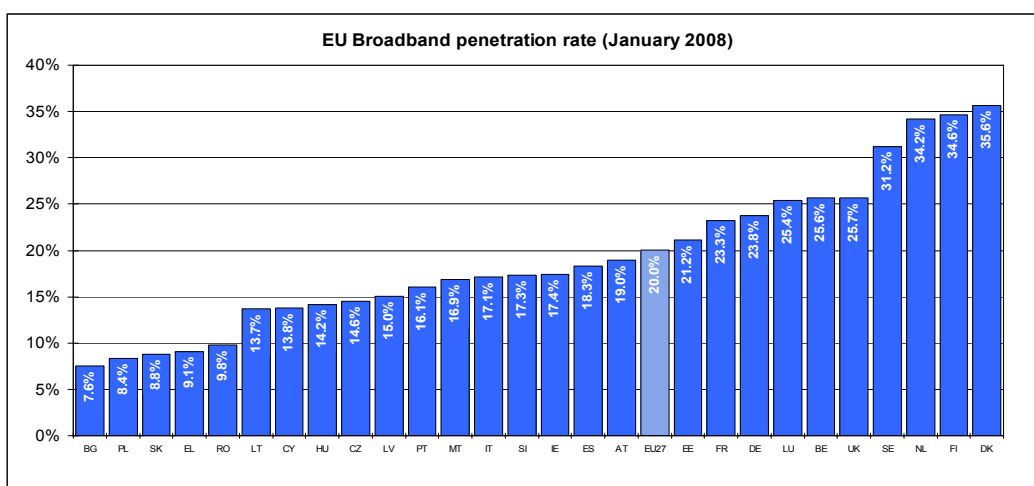
Είναι, εξάλλου, σαφές ότι και άλλοι παράγοντες, όπως η πρόσβαση σε προσωπικούς υπολογιστές και πολιτιστικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αφομοίωση των υπηρεσιών αυτών. Όσον αφορά τους προσωπικούς υπολογιστές, που

αποτελούν το πιο κοινό τερματικό του χρήστη για πρόσβαση στο Διαδίκτυο και τις ευρυζωνικές υπηρεσίες, υπάρχουν μόνο στο 57% των νοικοκυριών της ΕΕ των 27 (το αντίστοιχο ποσοστό το 2003 ήταν 53% ενώ το 1999 ήταν 33%).

Οι κινητές ευρυζωνικές συνδέσεις μπορούν να έχουν θετική συμβολή στην αύξηση της ευρυζωνικής διείσδυσης, λόγω της σημαντικής ανάπτυξής τους σε ορισμένα κράτη μέλη και δεδομένου ότι οι τεχνολογίες του ασύρματου LAN αρχίζουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόσβαση στο Διαδίκτυο¹³. Η σημαντική μείωση των τιμών πρόσβασης όσον αφορά κινητές και νομαδικές ασύρματες τεχνολογίες, καθώς και οι βελτιωμένες επιδόσεις και ταχύτητες μετάδοσης υποδηλώνουν ότι η ευρυζωνική χρήση θα αυξάνεται ταχύτερα από ό,τι μαρτυρούν τα στοιχεία για σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση.

¹³ Οι συνολικές ευρυζωνικές γραμμές λιανικής κινητών επικοινωνιών είναι 15,5% στη Σλοβακία, 15% στην Ιρλανδία, 8,4% στη Λιθουανία.

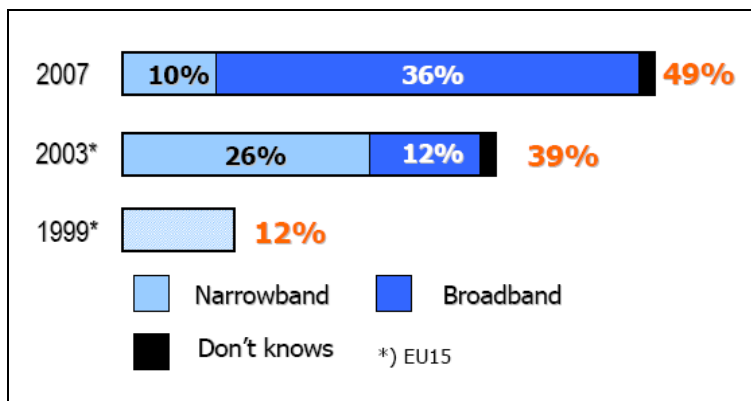
Διάγραμμα 4. Διείσδυση της χρήσης ευρυζωνικών συνδέσεων ανά 100 κατοίκους στην ΕΕ

Πηγή: 13^η έκθεση για την υλοποίηση

Κατά την περίοδο 2003 έως 2007, η αφομοίωση των ευρυζωνικών επικοινωνιών από τα νοικοκυριά της ΕΕ τριπλασιάστηκε. Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα νοικοκυριών για τις ηλ-επικοινωνίες, κατά μέσο όρο το 36% των νοικοκυριών της ΕΕ διαθέτει πλέον σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση¹⁴, ενώ συνολικά το 49% των νοικοκυριών χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο, είτε με στενοζωνικές ή με ευρυζωνικές ταχύτητες, όπως φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί. Από αυτό προκύπτει ότι, παρόλο που η επιλογή ευρυζωνικών συνδέσεων δεν έχει ακόμη φτάσει τα επίπεδα κάλυψης και αφομοίωσης που θα την καθιστούσαν επιλέξιμη στο πλαίσιο της καθολικής υπηρεσίας, προσεγγίζει αυτά τα όρια με αρκετά γρήγορο ρυθμό, ενώ ο αριθμός των στενοζωνικών συνδέσεων είναι μειώνεται προοδευτικά.

Διάγραμμα 5. Οικιακή διείσδυση του Ίντερνετ και ευρυζωνικών συνδέσεων, % νοικοκυριών της ΕΕ

Πηγή: έρευνες νοικοκυριών για τις ηλ-επικοινωνίες

¹⁴ Βλ. υποσημείωση 9. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, το 42% των νοικοκυριών της ΕΕ διαθέτουν πλέον ευρυζωνική σύνδεση (βλ. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>). Η διαφορά ανάμεσα στα ευρήματα της Eurostat και στην έρευνα νοικοκυριών για τις ηλ-επικοινωνίες οφείλεται στο ότι η πρώτη δεν καταγράφει τη χρήση του Ίντερνετ στον πληθυσμό άνω των 75 ετών, που αντιστοιχεί στο 12% του συνολικού.

Συμπέρασμα: Η κάλυψη των ευρυζωνικών δικτύων έχει πλέον επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό στα περισσότερα κράτη μέλη, όντας κατά μέσο όρο διαθέσιμη στο 90% του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η χρήση του Διαδικτύου προσεγγίζει τώρα το επίπεδο υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται από την πλειονότητα του πληθυσμού, καθώς το 49% των νοικοκυριών στην ΕΕ χρησιμοποιούν το Ίντερνετ, το 36% από τους οποίους με ευρυζωνική σύνδεση. Μολονότι η ευρυζωνική τεχνολογία δεν χρησιμοποιείται ακόμη από την πλειονότητα των καταναλωτών (η πρώτη από τις δύο αιτιολογικές σκέψεις που προσδιορίζονται στο παράρτημα V της οδηγίας¹⁵) και ως εκ τούτου δεν καλύπτονται από την υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας, όπως ορίζεται και περιγράφεται από τη παρούσα διατύπωση, η αφομοίωσή της προσεγγίζει τα όρια της χρήσης από την πλειονότητα των καταναλωτών. Είναι, εξάλλου εύλογο να αναμένεται ότι, σχετικά σύντομα, οι στενοζωνικές συνδέσεις δεν θα ανταποκρίνονται πλέον στην απαίτηση να είναι «επαρκείς προκειμένου να επιτρέπουν τη λειτουργική πρόσβαση στο Διαδίκτυο» (όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας. Η κατάσταση αυτή πρέπει επομένως να παραμείνει υπό επανεξέταση.

3. Η ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΕ ΕΝΑ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ενώ, σύμφωνα με την ισχύουσα ερμηνεία της οδηγίας, στο πεδίο εφαρμογής της δεν εμπίπτουν ούτε η κινητή τηλεφωνία ούτε οι ευρυζωνικές συνδέσεις, είναι σαφές ότι η υποκατάσταση της σταθερής τηλεφωνίας από την κινητή, καθώς και τα αυξημένα επίπεδα της αφομοίωσης και της σημασίας των ευρυζωνικών συνδέσεων στην καθημερινή ζωή, θέτουν το ζήτημα της καθολικότητας της μελλοντικής πρόσβασης σε υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Είναι επομένως η κατάλληλη στιγμή για προβληματισμό σχετικά με την αντίληψη της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας ως τμήματος μιας σφαιρικής προσέγγισης στο Ίντερνετ υψηλών ταχυτήτων για όλους, η οποία θα μπορούσε επίσης να συμπεριλάβει υποστήριξη σε κοινοτική, εθνική και περιφερειακή/δημοτική κλίμακα, συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και άλλους μηχανισμούς.

3.1. Έννοια και ρόλος της καθολικής υπηρεσίας στις ηλ-επικοινωνίες

Πριν από την ελευθέρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών, η παροχή υπηρεσιών κατευθυνόταν από το κράτος, με διεπιδοτήσεις από μονοπωλιακές επιχειρήσεις που εξασφάλιζαν τη διάθεση βασικών υπηρεσιών, ιδίως σε σχέση με το σταθερό δίκτυο και τις τοπικές κλήσεις. Η διείδυση της σταθερής τηλεφωνίας ήταν σχεδόν καθολική, προωθώντας την κοινωνική συνοχή με την ανάληψη ρόλου συγκρίσιμου με αυτόν των τοπικών ταχυδρομικών γραφείων και των δημόσιων βιβλιοθηκών.

Με την ελευθέρωση, θεσπίστηκε η ρύθμιση της καθολικής υπηρεσίας, ώστε να διασφαλιστεί η έννοια της εύλογης πρόσβασης με προσιτή τιμή - υπό το πρίσμα των εθνικών συνθηκών - ανεξάρτητα από το επίπεδο εισοδήματος και τη γεωγραφική θέση.

Μετά την ελευθέρωση και την εισαγωγή του ανταγωνισμού, όπως προκύπτει πειστικά σε σειρά ανακοινώσεων¹⁶ σχετικά με την εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου για τις ηλ-

¹⁵ Η δεύτερη σκέψη στο παράρτημα V αναφέρεται στις γενικές συνθήκες αποτυχίας της αγοράς που θα δικαιολογούσε παρέμβαση του δημοσίου, δηλ. όπου «η διάθεση και η χρήση ορισμένων ειδικών υπηρεσιών συνεπάγεται γενικό καθαρό κέρδος για όλους τους καταναλωτές, με αποτέλεσμα να δικαιολογείται η δημόσια παρέμβαση όταν οι συγκεκριμένες υπηρεσίες δεν διατίθενται στο κοινό υπό συνθήκες εμπορικές συνθήκες»

¹⁶ Βλ. την τελευταία, 13^η έκθεση υλοποίησης, COM(2008) 153.

επικοινωνίες, οι καταναλωτές επωφελήθηκαν από χαμηλότερες τιμές και ευρύτερη επιλογή υπηρεσιών, ενώ υπήρξε σχετικά μικρό ενδιαφέρον συνολικά για χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας. Ο ρόλος της καθολικής υπηρεσίας έγκειται στη λειτουργία του ως τελικό δίκτυ ασφάλειας, έτσι ώστε μια μειονότητα καταναλωτών να μπορέσει να εξισωθεί με την πλειονότητα που ήδη απολαμβάνει τις βασικές υπηρεσίες.

Ο ανταγωνισμός έχει επίσης προωθήσει μια όλο και προσιτότερη από οικονομικής πλευράς πρόσβαση σε κάθε είδους καινοτόμες υπηρεσίες, όπως οι κινητές και οι ευρυζωνικές. Για παράδειγμα, η σταθερή ευρυζωνική αγορά χαρακτηρίζεται από ένταση του ανταγωνισμού και συνέχιση των επενδύσεων που οδηγούν σε ταχεία απορρόφηση (κατά μέσο όρο 52 000 νέων γραμμών ημερησίως το 2007, που ισοδυναμεί με ρυθμό ανάπτυξης 20%, ώστε την 1η Ιανουαρίου 2008 να υπάρχουν στην ΕΕ σχεδόν 100 εκατομμύρια γραμμές σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης).

Ωστόσο, ακόμη και με τόσο υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, πρέπει να αναγνωριστεί ότι θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν γεωγραφικές περιοχές όπου είναι μάλλον απίθανο ότι η αγορά θα παράσχει την υπηρεσία σε εύλογο χρονικό διάστημα. Με τη διάδοση της ευρυζωνικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο και καθώς ολοένα και περισσότερες κοινωνικές και οικονομικές συναλλαγές διατίθενται επιγραμμικά, θα έρθει η στιγμή που ο "πληροφορικός αποκλεισμός" θα καταστεί σημαντικό θέμα.

Στην αναγνώριση του προβλήματος αυτού οφείλεται το γεγονός ότι η γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος καθορίστηκε ως προτεραιότητα πολιτικής στην πρωτοβουλία i2010¹⁷. Η πρόσβαση σε ευρυζωνικές επικοινωνίες δεν απαιτείται μόνο για την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική μεγέθυνση, αλλά καθίσταται πρωταρχικός στόχος ευημερίας του καταναλωτή και ψηφιακής ένταξης.

Επιπλέον, με την ανακοίνωση του 2006 της Επιτροπής, με τίτλο «*Η γεφύρωση του ευρυζωνικού χάσματος*»¹⁸ δόθηκε ισχυρή ώθηση για την εισαγωγή των ευρυζωνικών επικοινωνιών με την ενεργοποίηση πολιτικών τόσο σε επίπεδο ΕΕ, όπως της πολιτικής ραδιοφάσματος, της χρηματοδότησης της συνοχής και της ρύθμισης των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς και με την ανάληψη περιφερειακών και τοπικών πρωτοβουλιών που βασίζονται σε συμπράξεις δημόσιου - ιδιωτικού τομέα.

Στο πλαίσιο των εκθέσεων σχετικά με την ανανεωμένη στρατηγική της Λισαβόνας, η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να καταρτίσουν εθνικές ευρυζωνικές στρατηγικές και να καθορίσουν εθνικούς στόχους για υψηλής ταχύτητας χρήσεις του Διαδικτύου¹⁹. Οι εθνικές ευρυζωνικές αυτές στρατηγικές και η πρωτοβουλία i2010 έχουν μέχρι στιγμής αποτελέσει το συνολικό πλαίσιο για τη διεύρυνση της δράσης των κρατών μελών, ώστε η κοινωνία της πληροφορίας να προσεγγίσει το μεγαλύτερο δυνατό αριθμό πολιτών. Καθώς οι ευρυζωνικές επικοινωνίες αποβαίνουν απαραίτητο εργαλείο της καθημερινής ζωής, εγείρεται το ερώτημα πώς μπορεί να εφαρμοστεί μια πολιτική γνήσιας «ευρυζωνικής πρόσβασης για όλους» και ποιος θα μπορούσε να είναι ο ρόλος των πολιτικών για παροχή καθολικής υπηρεσίας, σε ανταπόκριση στην πρόκληση αυτή.

¹⁷ COM(2005) 229.

¹⁸ COM(2006) 129.

¹⁹ Βλ. COM(2007) 803.

3.2. Προβληματισμοί για το μέλλον

Η διεύρυνση της συζήτησης σχετικά με τις βασικές υπηρεσίες που με την πάροδο του χρόνου πρέπει να διατίθενται για να μπορέσουν οι πολίτες να συμμετέχουν στην κοινωνία θέτει όλο και συχνότερα το ερώτημα αν και κατά πόσο η καθολική υπηρεσία θα μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη αυτών των στόχων στο γενικότερο πλαίσιο για την προώθηση ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών ηλ-επικοινωνιών.

Στις συμβολές κατά τις διαβουλεύσεις σχετικά με τη γενική ανασκόπηση των κανονιστικών ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες²⁰ έχει τεθεί σειρά από ερωτήματα σχετικά με την κατάλληλη θέση του μηχανισμού της καθολικής υπηρεσίας, ως μέρους μιας συστηματικής και εφικτής πολιτικής «ευρυζωνικής πρόσβασης για όλους».

Η ευρυζωνική τεχνολογία ενισχύει την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία: ηλ-υγεία, ηλε-μάθηση, ηλε-διακυβέρνηση και ηλ-επιχειρείν χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο από τους πολίτες. Αυτό οδήγησε σε ενεργότερη οικονομική και κοινωνική συμμετοχή στην κοινωνία, προσφέροντας καλύτερες ευκαιρίες για απασχόληση, ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας και μελέτη, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική θέση.

Το βασικό ερώτημα είναι επομένως κατά πόσον η καθολική υπηρεσία σε επίπεδο ΕΕ είναι κατάλληλο εργαλείο για την προώθηση της ευρυζωνικής ανάπτυξης και, αν ναι, πότε και πώς θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί, ή αν άλλα μέσα κοινοτικής πολιτικής – και στην προκείμενη περίπτωση ποια – θα ήταν περισσότερο αποδοτικά. Το ερώτημα αυτό ξεπερνά το θέμα του πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας.

Η Επιτροπή αποδίδει μέγιστη σημασία στην ευρεία διάθεση εντός της ΕΕ καιρίων υπηρεσιών, όπως είναι οι ηλ/επικοινωνίες, για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από γεωγραφική θέση και σε προσιτή τιμή και προσδιορισμένη ποιότητα. Η Επιτροπή θα επιθυμούσε κατά συνέπεια την έναρξη ευρύτερης δημόσιας συζήτησης γύρω από τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Σε ποιο βαθμό μπορούν οι σημερινές ανταγωνιστικές αγορές ηλ-επικοινωνιών να θεωρηθούν επαρκείς για παροχή καθολικής πρόσβασης, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής:
 - η τάση υποκατάστασης της σταθερής τηλεφωνίας από κινητές φωνητικές επικοινωνίες, οι οποίες διαθέτουν ευρύτερη κάλυψη και οικονομική προσιτότητα, υποδηλώνει ότι η υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας περιορισμένης στην πρόσβαση σε σταθερή θέση αποβαίνει λιγότερο σημαντική, και
 - η ευρυζωνική τεχνολογία παρέχεται σε ραγδαία αυξανόμενο ποσοστό του πληθυσμού μέσω της αγοράς, γεγονός που σημαίνει ότι οι ευρυζωνικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των κινητών ευρυζωνικών, μπορούν κάλλιστα να ακολουθήσουν τον ίδιο δρόμο με την κινητή τηλεφωνία, αποκτώντας μια μεσοπρόθεσμα σχεδόν οικουμενική διάσταση μέσω της αγοράς;

²⁰ Οι συμβολές στη δημόσια διαβούλευση για την ανακοίνωση COM(2005) 203 καθώς και όσες παραλήφθηκαν στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων το 2006/07 αναγνώριζαν την ανάγκη βαθύτερου προβληματισμού σχετικά με την καθολική υπηρεσία.

2. Οι τρέχουσες τάσεις υποδεικνύουν ότι, για αυξανόμενο αριθμό συνδρομητών, ως ικανοποιητική πρόσβαση στο Ίντερνετ νοείται σε ολόένα μεγαλύτερο βαθμό η σύνδεση υψηλότερης ταχύτητας από τη στενοζωνική. Υπό τις συνθήκες αυτές τίθεται το ερώτημα κατά πόσο πρέπει να επανεξεταστεί η ερμηνεία των υφιστάμενων υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας (και ιδιαίτερα η αιτιολογική σκέψη 8 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας), ιδίως όσον αφορά τη σημασία της έννοιας της μετάδοσης δεδομένων με ταχύτητες επαρκείς για λειτουργική πρόσβαση στο Ίντερνετ. Θα πρέπει επίσης να εξεταστεί κατά πόσον μια δυναμικότερη και τεχνολογικά ουδέτερη ερμηνεία αυτής της διατύπωσης θα επέβαλλε την τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας.
3. Αν η ευρυζωνική σύνδεση θεωρείται ολόένα και περισσότερο ως καθολική υπηρεσία, δεν θα ήταν πιο ενδεδειγμένο να τροποποιηθεί επίσημα το πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας, ώστε να περιλάβει ρητή αναφορά στην ευρυζωνική πρόσβαση; Παραμένει ισχυρή η έννοια της λειτουργικής πρόσβασης στο Ίντερνετ;
4. Είναι ο ισχύων ορισμός της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας επαρκώς ευέλικτος ή, αντιθέτως, είναι υπερβολικά κανονιστικός, λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης της αγοράς στην ΕΕ των 27;

Τα ερωτήματα αυτά πρέπει να εξεταστούν με βάση τα ακόλουθα επιμέρους ερωτήματα, συνεκτιμώντας το ρόλο και την υλοποίηση υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας μέσα σε ένα συνολικό πλαίσιο μιας πολιτικής «ευρυζωνικής πρόσβασης για όλους».

- (α) Πώς θα μπορούσε να ενταχθεί μια διευρυμένη υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας σε μια συνολική πολιτική ώστε να εξασφαλιστεί ότι η «ευρυζωνική πρόσβαση για όλους» θα καταστεί πραγματικότητα, συμπεριλαμβανομένου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τόνωση της ανταγωνιστικής παροχής ευρύτερα διαθέσιμων υπηρεσιών, τη χρήση διαρθρωτικών ταμείων, περιφερειακά συστήματα ανοικτής πρόσβασης σε δίκτυα οπτικών ινών και μέτρα τόνωσης της ζήτησης, όπως επιδοτήσεις για την αγορά συνδρομητικού εξοπλισμού, κατάρτιση ή ευαισθητοποίηση; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης του μηχανισμού της καθολικής υπηρεσίας ως προς άλλα μέσα πολιτικής για την εφαρμογή πολιτικής «ευρυζωνικής πρόσβασης για όλους»; Ποιος θα είναι ο πιθανός αντίκτυπος για τους ενδιαφερόμενους, την κοινωνική και εδαφική συνοχή, την απασχόληση, τον ανταγωνισμό, τις επενδύσεις, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα;
- (β) Πώς θα μπορούσε να συμβιβαστεί η ενδεχόμενη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας στις ευρυζωνικές συνδέσεις, μια δυναμικότερη ερμηνεία της λειτουργικής πρόσβασης στο Ίντερνετ ή η μετάβαση σε πλουραλιστικότερη αντίληψη των υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας, με την ανάγκη να εξασφαλιστεί συνεκτική προσέγγιση στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς, αποφεύγοντας τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού;
- (γ) Είναι σκόπιμο να υποδειχθεί συγκεκριμένη ταχύτητα ή περιοχή ταχυτήτων που να αντιστοιχούν σε «ευρυζωνική σύνδεση» ή μια επικαιροποιημένη αντίληψη της λειτουργικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο; Για να εξασφαλιστεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και για τη σημερινή ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία, θα πρέπει μια τέτοια ταχύτητα να καθοριστεί μεταξύ 1 και 2 Mb/s;

- (δ) Κοινά ευρωπαϊκά κριτήρια και ρυθμίσεις εφαρμογής για την ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, όπως:
- Ποιο επίπεδο αφομοίωσης από την "πλειονότητα" απαιτείται ώστε να αιτιολογείται επίκληση των υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας;
 - Ποιος πρέπει να είναι ο μηχανισμός που καθορίζει, υπό τις κατάλληλες συνθήκες, ποιες ομάδες καταναλωτών ή ποιες γεωγραφικές ζώνες πρέπει να θεωρούνται ως υπονήφιες κάλυψης από υποχρεώσεις παροχής καθολικής υπηρεσίας;
 - Ποια θα ήταν η κατάλληλη προσέγγιση για να εξασφαλιστούν η πρόσβαση και η χρησιμότητα των ηλ-επικοινωνιών των ευπαθών ατόμων (όπως είναι τα άτομα με αναπηρίες και οι ηλικιωμένοι χρήστες) που θα μπορούσε να είναι συγκρίσιμη με τα επίπεδα που απολαύει η πλειονότητα των χρηστών;
 - Υπάρχει ακόμη ανάγκη διατήρησης, στις υποχρεώσεις παροχής καθολικής υπηρεσίας, των διατάξεων για τηλεφωνικούς καταλόγους και κοινόχρηστα τηλέφωνα; Όσον αφορά τις τελευταίες, είναι αναγκαίο να επεκταθεί η υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας σε "άλλα σημεία πρόσβασης σε ηλ-επικοινωνίες" (για παράδειγμα σημεία πρόσβασης WiFi);
 - Πώς πρέπει να επιλέγονται οι επιχειρήσεις που υπέχουν υποχρεώσεις παροχής καθολικής υπηρεσίας και ποιο πρέπει να είναι το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων;
 - Ποια πρέπει να είναι η θεσμική δομή για την εφαρμογή δράσεων καθολικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου των ρυθμιστικών αρχών;
 - Ποιο το πιθανό κόστος των υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας και ποιος πρέπει να τις χρεωθεί; Ποιο πρέπει να είναι το μέγεθος και τα όρια των μηχανισμών χρηματοδότησης και των συστημάτων αποζημίωσης, η σχέση μεταξύ των πηγών χρηματοδότησης, όπως η γενική φορολογία, και των ταμείων καθολικής υπηρεσίας, και πώς θα εξασφαλίζεται η τήρηση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις;

3.3. Συμπεράσματα

Στην παρούσα ανακοίνωση εκτέθηκαν ορισμένες σκέψεις σχετικά με τον μελλοντικό ρόλο της καθολικής υπηρεσίας όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ηλ-επικοινωνιών. Τίθεται το ερώτημα κατά πόσο θα πρέπει να αλλάξουν η αντίληψη του ρόλου και το πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας σε επίπεδο ΕΕ και, σε περίπτωση θετικής απάντησης, αν η καθολική υπηρεσία είναι το ενδεδειγμένο εργαλείο για την προώθηση της ευρυζωνικής ανάπτυξης, ή αν αυτή πρέπει να αφεθεί στα άλλα μέσα πολιτικής της ΕΕ ή σε εθνικά μέτρα. Η ανακοίνωση προσφέρει μια βάση για την εξέταση του εύρους των συναφών ζητημάτων, ώστε να εγκαινιαστεί ένας ουσιαστικός ευρωπαϊκός διάλογος, όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς θα έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους και να εξετάσουν εναλλακτικές προσεγγίσεις, στη διάρκεια του 2009.

Με βάση αυτή τη συζήτηση, η Επιτροπή θα εκδώσει ανακοίνωση κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2009, που θα συνοψίζει τη συζήτηση. Θα μπορούσαν να ακολουθήσουν, το 2010, συγκεκριμένες προτάσεις, εφόσον απαιτείται για την επικαιροποίηση της οδηγίας για την καθολική υπηρεσία.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών να χρησιμοποιήσουν την παρούσα ανακοίνωση, ως βάση για περαιτέρω συζήτηση.